

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-159/23-L

Název	Základní škola, Komenského, Jablonné v Podještědí, příspěvková organizace
Sídlo	Komenského 453, 471 25 Jablonné v Podještědí
E-mail	balazova@zspjablonne.cz
IČO	71 294 171
Identifikátor	691 007 331
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Hana Balážová
Zřizovatel	Město Jablonné v Podještědí
Místo inspekční činnosti	Komenského 453, 471 25 Jablonné v Podještědí
Inspekční činnost na místě	28. 2. – 2. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola, Komenského 453, Jablonné v Podještědí, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost ve shodě se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení. Areál školy tvoří dvě budovy a zahrada. Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně zřizovatele. Zřizovatelem školy se stalo Město Jablonné v Podještědí.

Škola vzdělává žáky podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s minimálními výstupy s motivačním názvem „Učíme se pro život“ a Školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální „Učíme se společně“ pro žáky se středně těžkým stupněm mentálního postižení a žáků s poruchou autistického spektra. Školní družina má vlastní školní vzdělávací program pro volnočasové aktivity.

Ke dni inspekce škola vzdělávala v pěti třídách 38 žáků, z toho 26 žáků je s lehkým mentálním postižením a 12 se středně těžkým postižením, s poruchou autistického spektra nebo s více vadami. Dva žáci mají individuální vzdělávání. Školní družina má 14 účastníků. Stravování žáků zajišťuje dětský domov.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry ředitelky školy (dále „ředitelka“) na léta 2021-2026 vycházejí z důkladné analýzy podmínek a předpokládaného vývoje školy. Některé záměry se podařilo zrealizovat, například otevřít další speciální třídu, zprovoznit učebnu pro uplatňování speciálních metod (snoezelen – relaxace a stimulující všechny smysly), vybavit učebny rehabilitačními pomůckami a digitální technikou. Došlo tak ke zkvalitnění pedagogické práce a efektivní realizaci školních vzdělávacích programů. Poradní orgán, pedagogická rada, se důsledně zabývá vzdělávacími strategiemi při výchově a vzdělávání všech žáků.

Z celkového počtu 13 pedagogických pracovníků školy, včetně šesti asistentek pedagoga, pouze jedna učitelka nespĺňuje kvalifikační předpoklady pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává. Ředitelka v plánu dalšího vzdělávání motivuje pedagogy k prohloubení jejich odbornosti, např. v oblasti změn způsobu vzdělávání, nové informatiky, čtenářské a matematické gramotnosti, polytechnické vzdělávání, prevence rizikového chování, výchovného poradenství, environmentálního vzdělávání, zkvalitňování výchovné práce ve školní družině, zkvalitňování práce asistenta, čímž rozšiřuje jejich možnosti pedagogické práce. V hospitačních záznamech ředitelka sleduje vzdělávací formy a metody, dává vyučujícím podněty, které přispívají k rozvoji kompetencí žáků.

Podmínky pro vzdělávání žáků se výrazně zkvalitnily. Zřizovatel investoval do technického stavu budov i materiálního vybavení. Výrazně se zlepšil jejich stav i vzhled. Škola přizpůsobila prostory chodby pro relaxaci žáků, skupinovou i individuální práci. K dispozici jsou odborné učebny, tělocvična, nově vybavená počítačová učebna a dílna. Škola zakoupila robotické pomůcky, stavebnice, soubory, mobilní telefony, rozšířila tak spektrum vzdělávacích aktivit. Na školním pozemku byl zbudován prostor pro pracovní i relaxační aktivity žáků.

Velkým finančním přínosem školy byl projekt spolufinancovaný z evropských fondů „Šablony III“ a účelové dotace z MŠMT zaměřené na digitální učební pomůcky, které zlepšily materiální vybavení školy a celkově zvýšily vzdělávací úroveň školy.

Ředitelka školy přijala ve sledovaném období opatření k minimalizaci rizik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, vstupy do budov školy jsou bezpečnostně zajištěny. S pravidly bezpečného chování jsou žáci seznamováni na začátku a v průběhu školního roku a při všech činnostech, kterých se zúčastní.

Nabídka školního stravování přispívá ke zdravým návykům žáků. Škola je zapojena do projektu „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“. Od Krajského úřadu Libereckého kraje obdržela finanční dar „Potravinová pomoc pro děti“ na obědy pro tři žáky ze sociálně slabých rodin. Pitný režim je trvale předkládán při výdeji stravy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání žáků ve speciálních třídách probíhalo převážně za podpory asistentů pedagoga, jejichž práci učitelky efektivně organizovaly. Ve třídě s žáky se středně těžkým mentálním postižením a autismem byla přítomna i osobní asistentka, která se věnovala jednomu žákovi s výraznými vzdělávacími potřebami. Většina žáků v této třídě není schopna verbální komunikace, žáci se orientovali podle piktogramů. Dokázali však po důsledném opakování a jejich vedení s pomůckami manipulovat. Učitelky úkoly výrazně individualizovaly, vhodně žáky motivovaly, zadávaly adekvátní úkoly dle jejich schopností a možností. Efektivně střídaly formy i metody práce, zařadily pohyb, zpěv, rytmus, reagovaly na jejich psychický stav, projevy i potřeby. Žáci s autismem měli strukturovanou výuku, účastnili se krátce i společné práce v komunitním kruhu a při plnění jednoduchých úkolů. V další třídě byli žáci schopni určité komunikace, samostatného pohybu a částečně se soustředit a plnit pod dohledem zadané úkoly. Žáci řešili jednoduché početní úlohy, učitelky důsledně sledovaly pochopení textu. Někteří z nich dokázali zadání přečíst. Obohacením byla také křížovka, kterou žáci střídavě doplňovali u tabule. Vhodné názorné pomůcky přispívaly k pochopení dané úlohy. Hodiny se vyznačovaly empatickým přístupem učitelek i asistentek pedagoga, soustavnou motivací a podněcováním žáků. Z reakcí žáků byla zřetelná citová vazba na vyučující. Učitelky s asistentkami vytvářely pozitivní klima, bezpečné a motivační prostředí. Žáci dostávali okamžitou pozitivní zpětnou vazbu ke své činnosti, důsledně byli vedeni k hygienickým návykům.

Převažující část sledovaných hodin ve třídách žáků s lehkým mentálním postižením byla velmi zdařilá. Hodiny měly promyšlenou strukturu, učitelé vycházeli z předem stanovených učebních cílů, což napomáhalo k lepší orientaci žáků v probíraných tématech. Maximálně zohledňovali jejich možnosti a schopnosti, dobře se vypořádávali se smíšeným složením tříd se žáky různého věku a různých ročníků. Diferenciace učiva byla efektivní. Frontální výuku učitelé vhodně doplňovali samostatnou prací žáků, propojovanou s individualizovanou výukou a uplatněním případné dopomoci. Zařazováním pestrých aktivit učitelé efektivně pracovali s motivací žáků, pochvalou a povzbuzením. Při výuce vhodně využívali názorné a kompenzační pomůcky. V některých hodinách byla použita moderní didaktická technika. Vyučující kladli důraz na procvičování a upevnění učiva, citlivě pracovali s chybou, využívali osobní příklady z reálného života. Kvalitu výuky zvyšovala okamžitá zpětná vazba vyučujících a podpora vnitřní motivace žáků formou pochvaly a povzbuzení, která pozitivně ovlivnila přístup žáků ke vzdělávání. Vyučujícím se dařilo udržet pozornost žáků, hodiny probíhaly bez kázeňských problémů. Zvolené vzdělávací strategie respektovaly rozdílná osobní tempa žáků, ne vždy se ale podařilo přimět všechny k aktivitě. V některých hodinách na druhém stupni chybělo závěrečné shrnutí učiva a formativní hodnocení k ověření, zda žáci učivu porozuměli. Celkově výuka se přes svou náročnost a často proměnlivý psychický stav žáků vyznačovala pedagogickým optimismem a trpělivostí.

Činnosti ve školní družině měly relaxační charakter. Vychovatelka respektovala zájem žáků, nabízela výtvarné a pracovní činnosti, které žáky zaujaly. Atmosféra byla příjemná, všichni mezi sebou spontánně komunikovali. Nabídka přispívala k rozvoji sociálních i pracovních kompetencí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Přijímání žáků probíhá výhradně na doporučení školského poradenského zařízení. Podle stupně pedagogické podpory jsou žáci vzděláváni v odpovídajícím vzdělávacím programu. Někteří žáci se vzdělávají dle individuálního vzdělávacího plánu, který učitelky průběžně vyhodnocují. Pedagogové poskytují účinnou podporu žákům v rámci doporučení školských poradenských zařízení. Žákům s problémy učení je školou nabízeno doučování. Hodnocení žáků probíhá podle klasifikačního řádu, žáci speciálních tříd mají slovní hodnocení. Zákonní zástupci jsou informováni o výsledcích vzdělávání žáků na třídních schůzkách, prostřednictvím žákovských knížek, bezprostředně telefonem i osobně.

Školní poradenské pracoviště je zastoupeno výchovnou poradkyní a metodičkou prevence. V rámci kariérového poradenství výchovná poradkyně každoročně realizuje na začátku školního roku schůzky pro zákonné zástupce, při kterých poskytuje potřebné informace o dalších možnostech vzdělávání žáků na odborných učilištích nebo o využití sociálních služeb, o termínech dnů otevřených dveří škol. S vycházejícími žáky pracuje trpělivě a individuálně, poskytuje jim mimo jiné praktické rady s volbou optimálního učebního oboru nebo pomoc s vyplňováním přihlášek. Metodička prevence rizikového chování žáků zajišťuje preventivní programy pro žáky s externími odborníky a organizacemi (např. Policie ČR, občanská sdružení, projekt Zdravě do života aj.). Výchovné problémy žáků jsou řešeny neodkladně, škola věnuje velkou pozornost jevům jako skryté a otevřené záškoláctví, kouření žáků apod. I když ve škole působí pedagogové se speciálně-pedagogickým vzděláním, vzhledem k velkému počtu žáků s postižením, která přináší různé vývojové a vztahové potíže žáků, bylo by vhodné posílit poradenské služby o dalšího zaměstnance (např. psycholog, speciální pedagog zaměřený na etopedii a rodinnou terapii), který by podpořil řešení případného problémového chování žáků ve třídě a poskytoval poradenství pedagogům i zákonným zástupcům.

Učitelky pravidelně připravují třídní projekty založené na zážitkovém učení. V rámci environmentální výchovy se žáci účastní ekologických aktivit, jsou pro ně připravovány badatelské a polytechnické projekty. V rámci socializace se účastní výletů, sportovních, kulturních i výtvarně pracovních soutěží v rámci spolupráce se školami stejného typu v regionu. Čtenářskou gramotnost podporuje pravidelná návštěva knihovny.

Efektivní je spolupráce se zřizovatelem, s poradenskými zařízeními, školami v regionu a dalšími subjekty, přispívá k obohacení života školy i plnění školního vzdělávacího programu.

Závěry

Vývoj školy

- Změna zřizovatele školy.
- Výrazné zlepšení technických a materiálních podmínek školy.
- Zřízená další speciální třída pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, přibýly nové prostory ro relaxaci, vybavení informační technikou, školní družiny a pro dílny.
- Zlepšení v prezentaci školy.

Silné stránky

- Škola má jasně nastavená pravidla organizování vlastní činnosti, aktivně dává prostor pro přijímání podnětů pedagogů, zákonných zástupců i zřizovatele, udržuje s nimi konstruktivní komunikaci.
- Ředitelka školy zajišťuje efektivní podmínky pro pozitivní klima, které podporuje učení každého žáka a podněcuje vzájemnou spolupráci pedagogů.
- Pedagogové systematicky motivují žáky k učení. Zejména žákům základní školy speciální poskytují maximální podporu v jejich rozvoji.
- Škola vytváří každému žákovi rovné příležitosti ke vzdělávání, cíleně a systematicky podporuje a rozvíjí žáky bez rozdílu na jejich mentální úroveň včetně žáků s těžkým mentálním postižením a autismem.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve vzdělávacím procesu žáků s lehkým mentálním postižením bylo v menší míře uplatňováno formativní hodnocení.
- Příležitostí ke zlepšení se jeví posílení poradenských služeb o odborníka (speciální pedagog, psycholog, etoped), který by poskytoval poradenství pedagogům i zákonným zástupcům.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vést pedagogy k uplatňování formativního hodnocení žáků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č.j. HFO/1596/2020 ze dne 20. 5. 2020, byla přijata usnesením č. ZM č. 276/2020 Zastupitelstvem města Jablonné v Podještědí dne 20. 5. 2020, s účinností ode dne 1. 6. 2020
2. Výpis správního řízení č.j. MSMT-26015/2020-2 ze dne 24. 6. 2020 ve věci změny názvu právnické osoby s platností od 24. 6. 2020 (Základní škola, Komenského, Jablonné v Podještědí, příspěvková organizace)
3. Rozhodnutí č.j. MSMT-29960/2021-3 ze dne 6. 12. 2021 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1.9. 2022 – nejvyšší povolený počet žáků v oboru ZŠ speciální na počet 20 žáků
4. Potvrzení jmenování do funkce ředitelky školy dle usnesení RM č. 1853/2014 ze dne 5. ledna 2015
5. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 22. 2. 2023
6. Školní vzdělávací programy
7. Roční plán práce 2022/2023, další vzdělávání pedagogů
8. Třídní knihy 2022/2023
9. Školní matrika
10. Dokumentace žáků – vzorek
11. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
12. Kontrolní činnost ředitelky školy
13. Zápisy z pedagogické rady 2022/2023
14. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy rok 2022

15. Dokumentace k hodnocení podmínek pro bezpečnost žáků
16. Osobní složky pedagogických pracovníků, nejvyšší dosažené vzdělání (vzorek)
17. Rozvrhy hodin 2022/2023
18. Přímá pedagogická činnost ředitelky školy
19. Smlouva o zajištění stravování uzavřená mezi Dětským domovem Jablonné v Podještědí a ZŠ Komenského Jablonné v Podještědí ze dne 31. 8. 2020
20. Řád školní jídelny č.j. ZŠJ/73/2020 ze dne 1. 6. 2020
21. Školní řád č.j. ZŠJ/82/2021 ze dne 13.8. 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.